

Sygn. akt I ACa 357/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Krzysztof Górski
Sędziowie:	SSA Agnieszka Sołtyka (spr.) SSA Danuta Jezierska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Waclawik

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2017 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa E. R. i W. K.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P.

o stwierdzenie nieważności uchwały

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 23 marca 2017 roku, sygn. akt I C 1179/16

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Danuta Jezierska Krzysztof Górski Agnieszka Sołtyka

Sygn. akt I ACa 357/17

UZASADNIENIE

Powodowie E. R. i W. K. wnieśli o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. podjętej w dniach 23, 28, 29 czerwca 2016 r. oraz 5 lipca 2016 r., a ponadto o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powodowie podnieśli, iż kwestię nieważności zaskarżonej uchwały określa art. 42 § 2 Prawa spółdzielczego. W ocenie powodów wskutek podjętej uchwały nr (...) doszło do naruszenia art. 38 ustawy Prawo Spółdzielcze oraz § 21 Statutu pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej.

Pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w P. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie solidarnie od pozwanych na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 23 marca 2017 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie uchylił uchwałę (...) Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. podjętą w dniach 23, 28, 29 czerwca 2016 roku oraz 5 lipca 2016 roku oraz zasądził od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 594 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 394 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie są członkami Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. od 1994r. W dniach 23, 28, 29 czerwca oraz 5 lipca 2016 r. w pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej odbyło się w częściach Walne Zgromadzenie. Na tym zebraniu Zarząd był reprezentowany przez ówczesnego Prezesa W. S., którego wspierał także profesjonalny pełnomocnik. Na zebraniu była także obecna M. G. - członek spółdzielni i autorka projektu uchwały nr (...), która wyjaśniała zebranych argumenty, potwierdzające zasadność podjęcia zaskarżonej uchwały. Podkreśliła, że ogrzewanie z metra kwadratowego powierzchni użytkowej lokalu byłoby najbardziej sprawiedliwe i najtańsze.

Na tych zebraniach uchwalono wiele uchwał, debata nad nimi była burzliwa i doprowadziła do tego, że podjęło m. in. uchwałę nr (...), która dotyczyła rekomendowania Radzie Nadzorczej wprowadzenia zmiany do Regulaminu Zasad Rozliczania Kosztów Gospodarki Zasobami Mieszkaniowymi.

Przy głosowaniu nad powyższą uchwałą nikt nie wstrzymał się od głosowania.

Pula 287 wszystkich głosów rozłożyła się w ten sposób, że 218 głosów oddano „za” jej przyjęciem, a pozostała część tj. 69 głosów było przeciwnym takiemu rozwiązaniu. Wymagana większość 2/3 głosów w tym przypadku stanowiła 192 głosy i została osiągnięta.

Po dokonaniu takich ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że powództwo okazało się zasadne w całości.

Sąd stwierdził, że kwestią sporną w niniejszym postępowaniu było to, czy uchwała nr (...) podjęta przez Walne Zgromadzenie pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej w dniach 23, 28, 29 czerwca 2016 r. oraz 5 lipca 2016 r. jest sprzeczna z prawem, a przez to nieważna.

Sąd uznał, iż podstawę prawną roszczenia powodów o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia stanowi art. 189 k.p.c. oraz że powodowie jako członkowie pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej mają, co do zasady interes prawny w tym, by wyeliminować z obrotu niezgodną z przepisami prawa uchwałę walnego zgromadzenia, która dotyka ich praw i obowiązków. Taką uchwałą, w ocenie sądu meriti, jest bez wątpienia uchwała dotycząca rekomendowania Radzie Nadzorczej wprowadzenia zmiany do Regulaminu Zasad Rozliczania Kosztów Gospodarki Zasobami Mieszkaniowymi w zakresie sposobu rozliczania kosztów ogrzewania. Sąd stwierdził, że wyrok uwzględniający roszczenie w sposób definitywny zapewniłby powodom ochronę ich praw na przyszłość, eliminując jednocześnie z obrotu uchwałę sprzeczną z przepisami prawa. Sąd uznał też, iż powodowie nie mają innej możliwości zwalczenia zaskarżonej uchwały. Tym samym w ocenie Sądu Okręgowego powodom przysługuje interes prawny w wystąpieniu z powództwem o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. podjętej w dniach 23,28, 29 czerwca 2016 r. oraz 5 lipca 2016 r.

W dalszej kolejności Sąd I instancji rozważał, czy zaskarżona uchwała jest sprzeczna z prawem, a przez to nieważna tj. czy rekomendowanie Radzie Nadzorczej dokonania zmiany w regulaminie w zakresie rozliczania kosztów ogrzewania, a tym samym zlikwidowania podzielników ciepła i rozpoczęcia rozliczania ryczałtowego według metra kwadratowego mieszkania jest zgodne z powszechnie obowiązującym prawem.

W tej materii Sąd Okręgowy w pełni zgodził się ze stanowiskiem powodów, iż taka rekomendacja, nawet przyjmując, iż ma charakter jedynie opiniotwórczy, a nie konstytuujący, jest sprzeczna z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 roku.

Sąd zauważył także, że w rozstrzyganym stanie faktycznym mamy do czynienia z sytuacją, w której wymagane podzielniki zostały zamontowane wcześniej, jeszcze przed wdrożeniem obowiązku indywidualnego rozliczania poboru ciepła. W związku z tym stwierdził, że nie można zatem próbować uzasadnić wyłączenie stosowania tejże reguły z uwagi na jej nieopłacalność dla członków spółdzielni, czy problemy techniczne. Sąd wskazał też, iż przywołana regulacja jako prawo międzynarodowe została następnie wdrożona do systemu prawa krajowego w dniu 1 października 2016 roku ustawą z dnia 20 maja 2016 roku o efektywności energetycznej. Odpowiedzią na art. 9 Dyrektywy jest zmiana art. 45a ustawy Prawo energetyczne, która nakłada obowiązek zamontowania, a co za tym idzie także stosowania, w lokalach znajdujących się w budynkach wielolokalowych ciepłomierzy lub wodomierzy ciepłej wody użytkowej. Sąd podkreślił, że metodę liczenia kosztów ogrzewania według powierzchni lokalu, którą rekomendowała zaskarżona uchwała, zastrzeżono w ustawie jedynie dla przypadków, gdy użytkownik lokalu nie udostępni ciepłomierzy, wodomierzy ciepłej wody lub urządzeń umożliwiających indywidualne rozliczenie kosztów w celu dokonania ich odczytu lub gdy nastąpiła ingerencja w ten przyrząd lub urządzenie w celu zafałszowania jego pomiarów lub wskazań (art. 45 ust. 11a ustawy Prawo energetyczne). W takiej sytuacji właściciel lub zarządca budynku faktycznie może dochodzić od użytkownika lokalu odszkodowania na zasadach ogólnych albo obciążyć użytkownika lokalu (w okresie rozliczeniowym) nie więcej niż dwukrotnością iloczynu średniej wartości kosztów ogrzewania m³ kubatury budynku wielolokalowego i kubatury użytkowanego lokalu albo m² budynku wielolokalowego i powierzchni użytkowanego lokalu. Sąd podkreślił, że nie może to jednak stanowić podstawowej metody naliczania opłat.

Sąd I instancji zaznaczył, że ma świadomość, iż przywołana regulacja krajowa zaczęła obowiązywać już po tym, jak uchwalono uchwałę nr (...). Jednakże mając na uwadze, iż ustawa polska jest odpowiedzią na zalecenia unijne, ustalone na długo przed sporządzeniem uchwały, a tekst ustawy krajowej został ogłoszony również przed wydaniem zaskarżonej uchwały, w ocenie Sądu Okręgowego działanie członków spółdzielni niezgodne z brzmieniem tych zaleceń nie może być uznane za prawnie dozwolone.

Poza sprzecznością treści uchwały z powszechnie obowiązującym prawem (art. 45a ustawy Prawo energetyczne) Sąd Okręgowy podkreślił, iż wydanie uchwały nr (...) było także sprzeczne z interesem spółdzielni i nieracjonalne z punktu widzenia ekonomiki zarządzania spółdzielnią. Sąd zauważył, że podzielniki ciepła w pozwanej Spółdzielni zostały zamontowane w 2001 roku, a koszt tego przedsięwzięcia równomiernie rozłożony na wszystkich członków Spółdzielni.

Sąd I instancji wskazał jednakże, iż nie zgadza się z zarzutem powodów, że czynność polegająca na wydaniu uchwały nr (...) była poza zakresem kompetencji Walnego Zgromadzenia określonym w art. 38 Ustawy Prawo Spółdzielcze oraz § 21 statutu.

Tak argumentując Sąd Okręgowy orzekł, jak w punkcie I wyroku.

Zawarte w pkt. II sentencji rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd oparł na art. 98 § 1 k.p.c.

Z wyrokiem tym nie zgodziła się pozwana, zaskarżając go w całości.

Apelująca zarzuciła:

I. naruszenie przepisu postępowania, mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia tj. art. 321 k.p.c. poprzez wydanie wyroku w przedmiocie uchylenia uchwały nr (...), mimo że powodowie wyraźnie wnosili o stwierdzenie nieważności uchwały (nie występując przy tym z roszczeniem ewentualnym o jej uchylenie), co miało istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem Sąd I instancji orzekł, co do przedmiotu, który nie było objęty żądaniem powodów, a w konsekwencji nie rozpoznał istoty sprawy.

Z ostrożności procesowej, w przypadku uznania przez Sąd Apelacyjny, że nie zachodzą podstawy do uchylenia wyroku, apelująca podniosła również zarzut naruszenia art. 42 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze w związku z art. 45a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne w brzmieniu obowiązującym w dniu powzięcia zaskarżonej uchwały oraz Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu przez Sąd, że podstawą ustalenia sprzeczności z ustawą może być Dyrektywa oraz ustawa, która nie obowiązywała w dniu powzięcia uchwały.

Wskazując na powyższe zarzuty apelująca wniosła o:

-uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wobec nierozpoznania przez Sąd I instancji istoty sprawy oraz o zasądzenie na rzecz pozwanej od powodów kosztów postępowania z II instancją, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz pozostawienie Sądowi I instancji rozstrzygnięcia o tych kosztach;

ewentualnie w przypadku stwierdzenia przez Sąd II instancji, że nie doszło do nierozpoznania istoty sprawy przez Sąd I instancji, wniosła o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na rzecz pozwanej od powodów kosztów postępowania z I oraz II instancją, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji pozwana podkreśliła, że powodowie wnieśli pozew o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) podnosząc, że jest ona sprzeczna z art. 38 Prawa Spółdzielczego oraz § 21 Statutu Spółdzielni. Zarzuciła także, że powodowie nie zgłosili roszczenia ewentualnego o uchylenie ww. uchwały, lecz w sposób jednoznaczny - aż do zamknięcia przewodu sądowego - wnosili o stwierdzenie nieważności uchwały.

Sąd Okręgowy jednakże wydał wyrok, w którym uchylił uchwałę nr (...), orzekł zatem o czym innym, niż żądali powodowie. Pozwana zarzuciła też, że inne są przesłanki do żądania uchylenia uchwały, a inne do stwierdzenia jej nieważności.

Apelująca wskazała, że wprawdzie Sąd I instancji poczynił w uzasadnieniu rozważania w przedmiocie stwierdzenia nieważności (związek art. 42 § 2 Prawa Spółdzielczego oraz art. 189 k.p.c., interes prawny powodów w zaskarżeniu uchwał), skupiając się na analizie zaskarżonych uchwał w kontekście ich sprzeczności ze Statutem. Tym samym w ocenie apelującej Sąd I instancji naruszył przepis art. 321 k.p.c. poprzez wydanie wyroku w przedmiocie uchylenia uchwały, mimo że powodowie wyraźnie wnosili o stwierdzenie nieważności uchwały (nie występując przy tym z roszczeniem ewentualnym o uchylenie), co miało istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem Sąd I instancji orzekł, co do przedmiotu, który nie było objęty żądaniem powodów, a w konsekwencji nie rozpoznał istoty sprawy, co stanowi podstawę do uchylenia wyroku.

Z ostrożności procesowej, w przypadku uznania przez Sąd Apelacyjny, że nie doszło do nierozpoznania przez Sąd I instancji istoty sprawy, apelująca podniosła również zarzuty w zakresie naruszenia prawa materialnego wraz z ich uzasadnieniem, które w jej ocenie uzasadniają zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości.

W szczególności apelująca zarzuciła, że Sąd I instancji wydał zaskarżony wyrok z naruszeniem art. 42 § 2 ustawy Prawo spółdzielcze w związku z art. 45a ustawy Prawo energetyczne w brzmieniu obowiązującym w dniu powzięcia zaskarżonej uchwały oraz Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu przez Sąd, że podstawą ustalenia sprzeczności z ustawą może być Dyrektywa oraz ustawa, która nie obowiązywała w dniu powzięcia uchwały.

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kosztów postępowania odwoławczego ewentualnie wnieśli o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez ustalenie, że zaskarżona uchwała nr (...) jest nieważna.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny zważył, co następuje;

Apelacja jest uzasadniona, gdyż zarzut dotyczący naruszenia prawa procesowego był trafny, co w konsekwencji doprowadziło do wydania orzeczenia kasatoryjnego.

Sąd I instancji nie rozpoznał bowiem żądania zgłoszonego przez powodów i orzekł o czym innym, niż żądali tego powodowie.

Sąd Apelacyjny stwierdza, że powodowie, od początku procesu reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, domagali się stwierdzenia nieważności uchwały nr (...) Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. podjętej w dniach 23, 28, 29 czerwca 2016 r. oraz 5 lipca 2016 r., twierdząc, że narusza ona prawo, a w szczególności art. 38 ustawy Prawo Spółdzielcze oraz § 21 Statutu pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej. Powodowie ani w pozwie, ani też w toku procesu przed sądem I instancji nie domagali się, nawet w ramach żądania ewentualnego uchylenia zaskarżonej uchwały. Sąd I instancji natomiast zaskarżonym wyrokiem uchylił uchwałę (...) Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. podjętą w dniach 23, 28, 29 czerwca 2016 roku oraz 5 lipca 2016 roku oraz orzekł o kosztach procesu. W ten sposób naruszył art. 321§ 1 k.p.c., albowiem wyrokował co do przedmiotu, który nie został objęty żądaniem. W konsekwencji uznać należało, że nie rozpoznał istoty sprawy.

Ponadto treść pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie odnosi się do sentencji orzeczenia z dnia 23 marca 2017r, albowiem w uzasadnieniu tym sąd skupił się nad omówieniem przyczyn, dla których uznał, że zaskarżona uchwała jest nieważna, w sytuacji, gdy uchwałę tę uchylił, a nie stwierdził jej nieważność.

Sąd Apelacyjny przypomina, że poczynając od dnia 22 lipca 2005 r. , tj. po zmianie ustawy z dnia 16 września 1982 r. prawo spółdzielcze, dokonanej ustawą z dnia 3 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz niektórych innych ustaw, prawodawca postanowił, że wzruszenie uchwał Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej jest możliwe za pomocą trzech odrębnych środków prawnych, tj.:

-powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały, gdy występuje sprzeczność uchwały z ustawą o czym stanowi art. 42 § 2 prawa spółdzielczego , przy czym niezgodność uchwały z prawem może polegać na naruszeniu prawa materialnego lub wynikać z uchybień formalnych dotyczących warunków i trybu jej podejmowania, przy czym uchybienia te uzasadniają wzruszenie uchwały tylko wtedy, gdy miały lub mogły mieć wpływ na jej treść; -powództwa o uchylenie uchwały- gdy występuje sprzeczność uchwały bądź z postanowieniami statutu, bądź z dobrymi obyczajami lub gdy uchwała godzi w interes spółdzielni albo ma na celu pokrzywdzenie jej członka w oparciu o art. 42 § 3 prawa spółdzielczego;

-powództwa o ustalenie nieistnienia uchwały, gdy wystąpiły tak rażące uchybienia w procesie podjęcia uchwały, w zwołaniu lub procedowaniu określonych organów, że wykluczają możliwość stwierdzenia, że wyraziły one wolę jako uprawniony organ (art. 42 § 9 prawa spółdzielczego).

Zmiany art. 42 ust. 2 i 3 polegały zasadniczo na rozdzieleniu sądowej kontroli uchwał sprzecznych z prawem oraz uchwał sprzecznych ze statutem lub dobrymi obyczajami albo godzących w interesy spółdzielni. Oznacza to, że obecnie sąd musi rozróżniać przypadki sprzeczności uchwał z prawem oraz pozostałych rodzajów jej wadliwości określonej w art. 42 § 3 prawa spółdzielczego. Jest to niezbędne do ustalenia zakresu zastosowania powództwa o ustalenie nieważności uchwały oraz powództwa o jej uchylenie. Tego rodzaju ocena nie budzi wątpliwości, gdy chodzi o przypadki sprzeczności uchwały z dobrymi obyczajami oraz jej godzenia w interesy spółdzielni lub mającej na celu pokrzywdzenie członka. W takim wypadku ważna uchwała podlega uchyleniu z powodu jej niezasadności. Więcej trudności w praktyce orzeczniczej może natomiast rodzić ocena rodzaju powództwa, jakie powinno zostać wniesione w wypadku sprzeczności uchwały z postanowieniami statutu. Wśród regulacji statutowej znajdują się bowiem zwykle takie postanowienia, które są jednocześnie przedmiotem unormowania prawnego, przede wszystkim w prawie spółdzielczym i ustawie o spółdzielniach mieszkaniowych. W takiej sytuacji zachodzi kumulacja podstaw obu rodzajów powództw, która polega na jednoczesnej sprzeczności uchwały z prawem i statutem. Konflikt powództw jest jednak pozorny. Nie może bowiem ulegać kwestii, że dalej idącą wadą jest sprzeczność uchwały z prawem, a więc jej nieważność. Na gruncie wskazanych zmian w art. 42 cyt. ustawy konieczne jest przyjęcie, że powództwo

o uchylenie uchwały, przewidziane ust. 3 tego przepisu, ma zastosowanie do tych wypadków sprzeczności uchwały z postanowieniami statutu, które nie są jednocześnie sprzecznością uchwały z przepisami prawa. Jeżeli natomiast taka zbieżność zachodzi, zastosowanie ma powództwo o ustalenie nieważności uchwały. Jak wynika z poczynionych wyżej rozważań aczkolwiek każde z trzech opisanych powództw opiera się na innych przesłankach, mogą zdarzać się przypadki, gdy równocześnie spełnione są przesłanki zarówno uchylenia, jak i stwierdzenia nieważności uchwały, albo istnieje trudność w ich zakwalifikowaniu do jednej tylko z podstaw. W takiej sytuacji praktyka dopuszcza możliwość zgłaszania żądań ewentualnych. Istnieją wówczas dwa roszczenia pozostające ze sobą w związku (główne i ewentualne), ale sąd orzeka tylko o jednym z nich. O uchyleniu zaskarżonej uchwały sąd może orzec tylko w razie uprzedniego oddalenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały. Roszczenie ewentualne wchodzi w miejsce roszczenia głównego, gdy uwzględnienie tego pierwszego z przyczyn prawnych czy faktycznych nie jest możliwe (zob. wyrok Sądu Najwyższego II CSK 17/14 z dnia 22 października 2014 r. i przywołane w jego uzasadnieniu orzecznictwo tego Sądu).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić kategorycznie należy, że powodowie nie wnosili o uchylenie uchwały, ale domagali się stwierdzenia jej nieważności podnosząc, że narusza ona przepisy prawa spółdzielczego oraz Dyrektywę unijną. Sąd Okręgowy nie miał zatem kompetencji do tego, aby orzec o uchyleniu uchwały.

Ponadto uzasadnienie pisemne zaskarżonego orzeczenia nie odnosi się do treści wydanego wyroku, narusza tym samym art. 328§ 2 k.p.c. uniemożliwiając stronom i sądowi wyższej instancji zdekodowanie motywów, jakimi kierował się Sąd Okręgowy wydając zaskarżony wyrok. Uzasadnienie to odnosi się do kwestii stwierdzenia nieważności zaskarżonej uchwały, nie wskazując przyczyn, dla których sąd I instancji uchwałę te uchylił.

W tej sytuacji sąd drugiej instancji uznał, że sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy, gdyż nie orzekł o żądaniu zgłoszonym przez powodów. Wskazać należy, że w wyniku utrwalonej wykładni nierozpoznanie istoty sprawy rozumiane jest jako wadliwość rozstrzygnięcia polegająca na wydaniu przez sąd pierwszej instancji orzeczenia, które nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, bądź na zaniechaniu zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, do czego doszło z powodu bezpodstawnego przyjęcia, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1936 r., C 1839/36, Zb. Orz. 1936/315; z dnia 21 października 2005 r., III CK 161/05, LEX nr 178635.; a także postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1998 r., II CKN 838/97, LEX nr 50750, z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999/1/22, z dnia 3 lutego 1999 r., III CKN 151/98, LEX nr 519260; z dnia 9 listopada 2012 r., IV CZ 156/12, Lex nr 1231340; z dnia 26 listopada 2012 r., I CZ 147/12, Lex nr 1284698 oraz z dnia 16 listopada 2012 r., III CZ 83/12).

Treść zaskarżonego orzeczenia w porównaniu do żądania zgłoszonego przez powodów daje podstawy do stwierdzenia, że istota sprawy nie została rozpoznana przez Sąd Okręgowy, co skutkowało uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, o czym orzeczono na podstawie art. 386§ 4 k.p.c. oraz art. 108§ 2 k.p.c.

Ponownie rozpoznając sprawę sąd I instancji rozstrzygnie zatem o żądaniu zgłoszonym przez powodów w niniejszej sprawie, a tym jest żądanie stwierdzenia nieważności uchwały (...).

Wydanie orzeczenia kasatoryjnego z przyczyn wskazanych powyżej sprawiło, że bezprzedmiotowe stało się odnoszenie się przez Sąd Apelacyjny do podniesionych w apelacji zarzutów naruszenia prawa materialnego, albowiem konieczność ich rozpoznania otwierałaby się w przypadku, gdyby sąd I instancji rozstrzygnął o nieważności uchwały (...), czego nie uczynił.

Już tylko końcowo wskazuje sąd odwoławczy, że nie mógł zostać uwzględniony wniosek powodów w zakresie postulowanej treści orzeczenia reformatoryjnego sądu drugiej instancji zgłoszony w odpowiedzi na apelację. Powodowie nie zaskarżyli bowiem orzeczenia sądu I instancji, choć nie odnosiło się ono do zgłoszonego przez nich roszczenia, a w tym zakresie, jak się wydaje, posiadali oni gravamen w wywiedzeniu apelacji. W takiej sytuacji treść art.

384 k.p.c. uniemożliwiła wydanie orzeczenia zgodnego z żądaniem pozwu. Ponadto sąd drugiej instancji zobligowany był rozpoznać sprawę w granicach wyznaczonych przez treść art. 378§ 1 k.p.c.

Danuta Jezierska Krzysztof Górski Agnieszka Sołtyka